

Brusel 3. července 2017
(OR. en)

10873/17

DAPIX 247
DATAPROTECT 126
CODEC 1181
ENFOPOL 340
EUROJUST 105
FRONT 305
VISA 255
EURODAC 21
ASILE 47
SIRIS 117
CSCI 18
SAP 8
COMIX 493
JAI 651

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Jordi AYET PUIGARNAU, ředitel, za generálního tajemníka Evropské komise
Datum přijetí:	29. června 2017
Příjemce:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generální tajemník Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2017) 346 final
Předmět:	ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ o fungování Evropské agentury pro provozní řízení rozsáhlých informačních systémů v prostoru svobody, bezpečnosti a práva (eu-LISA)

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2017) 346 final.

Příloha: COM(2017) 346 final

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 29.6.2017
COM(2017) 346 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

**o fungování Evropské agentury pro provozní řízení rozsáhlých informačních systémů
v prostoru svobody, bezpečnosti a práva (eu-LISA)**

{SWD(2017) 249 final}

{SWD(2017) 250 final}

1. Úvod

Evropská agentura pro provozní řízení rozsáhlých informačních systémů v prostoru svobody, bezpečnosti a práva (dále jen „eu-LISA“ nebo „agentura“) byla zřízena v roce 2011 nařízením 1077/2011¹ (dále jen „zřizující nařízení“), aby na centrální úrovni poskytovala dlouhodobé řešení pro rozsáhlé informační systémy v této oblasti. Zřizující ustanovení bylo pozměněno dne 20. července 2015 nařízením (EU) 603/2013 (dále jen „přepracované nařízení o systému Eurodac“)², aby zohlednilo změny zavedené tímto nařízením, pokud jde o úkoly agentury související se systémem Eurodac.

Agentura eu-LISA v současné době spravuje Vízový informační systém (VIS), Schengenský informační systém (SIS) a systém Eurodac, tj. zásadní nástroje pro zabezpečení schengenského prostoru a správu hranic a pro provádění azylové a vízové politiky. Agenturu eu-LISA lze rovněž pověřit přípravou, vývojem a provozním řízením rozsáhlých informačních systémů v oblasti politiky, pokud je tak stanoveno v příslušném legislativním nástroji na základě článků 67 až 89 SFEU. Agentura eu-LISA zahájila svou činnost dne 1. prosince 2012. V souladu s čl. 31 odst. 1 zřizujícího nařízení Komise provedla za úzké konzultace se správní radou agentury její první hodnocení, do něhož byla úzce zapojena také agentura eu-LISA.

Tato zpráva vychází ze závěrů externího posouzení činnosti agentury, které zahrnovalo období od prosince 2012 do září 2015. Zřizující nařízení (čl. 31 odst. 2) stanoví, že na základě hodnocení vydává Komise po konzultaci se správní radou doporučení o změnách nařízení a předkládá je společně se stanoviskem správní rady a příslušnými návrhy Evropskému parlamentu, Radě a evropskému inspektorovi ochrany údajů. Tato zpráva se zaměřuje na doporučení, která se týkají změn zřizujícího nařízení. Správní rada agentury eu-LISA přijala dne 21. března 2017 akční plán, který by měl navazovat na závěry hodnocení, jež nevyžadují změny zřizovacího nařízení.

Tato zpráva se týká závěrů hodnocení vymezených v příloženém pracovním dokumentu útvarů Komise o hodnocení agentury eu-LISA a zprávy o externím hodnocení³ (oddíl 2). Tato zpráva dává hodnocení a roli agentury do širší perspektivy a přihlíží k dalšímu faktickému, právnímu a politickému vývoji (viz oddíl 3).

2. Hodnocení agentury eu-LISA 2012-2015

2.1 Souvislosti hodnocení

Hodnocení agentury eu-LISA začalo krátce předtím, než byly v dubnu a v květnu 2015 zveřejněny Evropský program pro bezpečnost⁴ a Evropská program pro migraci⁵. Tato sdělení vytyčila směr vývoje a provádění politiky EU, pokud jde o reakce na souběžné výzvy v oblastech řízení migrace a boje proti terorismu, organizovanému zločinu a počítačové trestné činnosti.

¹ Úř. věst. L 286, 1.11.2011, s. 1.

² Úř. věst. L 180, 29.6.2013, s. 1.

³ http://bookshop.europa.eu/is-bin/INTERSHOP_enfinity/WFS/EU-Bookshop-Site/en_GB/-/EUR/ViewPublication-Start?PublicationKey=DR0116464

⁴ COM(2015) 185 final, 28.4.2015.

⁵ COM(2015) 240 final, 13.5.2015.

Obě agendy obsahují přímé odkazy na systémy, které agentura eu-LISA provozuje na centrální úrovni nebo jejichž vyvinutí a provoz se očekává, budou-li přijaty související legislativní nástroje.

Efektivnější správa vnějších schengenských hranic znamená lepší využívání (nových) příležitostí, které nabízejí informační systémy a moderní technologie. Hodnocení bylo provedeno v souvislosti s bezprecedentními migračními toky i novými bezpečnostními hrozbami (teroristickými útoky), kterým čelí členské státy, a závěry Evropské rady, v nichž je identifikována naléhavá potřeba proti těmto jevům bojovat, a to s novým důrazem a nástroji⁶. Tyto události a závěry znovu upozornily na zásadní význam databází provozovaných agenturou pro účely každodenního, efektivního a udržitelného fungování schengenského prostoru.

2.2 Závěry hodnocení

Hodnocení obecně potvrdilo, že agentura účinně zajišťuje provozní řízení rozsáhlých informačních systémů v prostoru svobody, bezpečnosti a práva a plní úkoly stanovené v nařízení, jakož i nové úkoly, které jí byly svěřeny. Dále bylo zjištěno, že agentura eu-LISA účinně přispěla k vytváření koordinovanějšího, efektivnějšího a soudržnějšího informačního prostředí pro řízení rozsáhlých informačních systémů, které podporuje provádění politik v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí.

Nicméně hodnocení rovněž identifikovalo prostor pro zlepšení. Velkou většinu nedostatků lze napravit strukturálními, organizačními nebo personálními změnami nebo změnami pracovních postupů a dokumentů agentury eu-LISA. Za účelem přizpůsobení mandátu agentury, aby bylo zajištěno, že plní úkoly EU v oblasti migrace a bezpečnosti, byla při hodnocení zjištěna potřeba omezené revize nebo rozšíření úkolů, které byly svěřeny agentuře eu-LISA ve zřizujícím nařízení v dalších příslušných legislativních nástrojích.

Hlavní **zjištění**⁷ vyplývající z hodnocení, která se týkají čtyř hodnoticích kritérií:

2.2.1 Účinnost

Agentura eu-LISA účinně zajišťuje **provozní řízení tří rozsáhlých informačních systémů** a zavedla účinné **organizační rámce**. Byly však identifikovány významné příležitosti ke zlepšení, pokud jde o sledování výkonnosti zavedených informačních procesů. Bylo zjištěno riziko v oblasti **kontinuity činností, a to z důvodu neexistence jednotného a průřezového plánu na obnovu po havárii pro tyto tři systémy**. Chybí také **klíčové ukazatele výkonnosti**, není prováděno systematické **posuzování kapacity systému** a neexistuje dostačující **postup hlášení incidentů**.

Obtíže spojené se stávajícím rozdělením odpovědností mezi agenturu eu-LISA a Komisi ohledně **komunikační infrastruktury**⁸ by mohly být řešeny tím, že by agentura nesla plnou odpovědnost za řízení komunikační infrastruktury, a převedením souvisejícího rozpočtu a úkolů, které v současné době řídí Komise. Současné rozdělení úkolů již není smluvně ani jinak nutné⁹ a převedení by zjednodušilo vztah mezi dodavatelem a agenturou při současné minimalizaci řídicí a správní režie a souvisejících nákladů.

V zájmu účinnosti a za účelem dalších v současnosti zveřejňovaných statistik, které jsou vyžadovány stávajícím právním rámcem, by měla být zvážena rozšířená odpovědnost

⁶ EUCO 22/15, EUCO 26/15, EUCO 28/15, EUCO 1/16, EUCO 12/1/16 REV 1.

⁷ Podrobné údaje o závěrech lze najít ve zprávě o externím hodnocení (<http://bookshop.europa.eu>).

⁸ Viz čl. 7 odst. 2 nařízení (EU) č. 1077/2011.

⁹ S výjimkou systému využívajícího síť EuroDomain, jako je např. Eurodac.

agentury eu-LISA při **vytváření/zveřejňování statistik pro každý systém**. Ze stejného důvodu by mohlo být vhodné prozkoumat možnost pověřit agenturu eu-LISA vytvářením zpráv o kvalitě údajů a o analýze údajů (tj. zprávy o analýzách údajů obsažených v systémech členskými státy a vyžadování přístupu k údajům v systémech).

Sledování výzkumu se považuje za vhodné a nezbytné. Výsledky jsou však zatím spíše na nízké úrovni a také by měla být věnována větší pozornost tomu, aby bylo zajištěno plnění mandátu a soulad s výzkumnými činnostmi ostatních zúčastněných stran.

Činnosti v oblasti odborné přípravy jsou v zásadě v souladu s potřebami vnitrostátních orgánů. Mohlo by však být nezbytné další sladění odborné přípravy s technickými potřebami.

Agentura eu-LISA účinně reaguje na **nové úkoly**, zejména DubliNet, VISION a provádění pilotního projektu Inteligentní hranice¹⁰.

Tento pilotní projekt, který byl jinak dobře prováděn, upozornil na potřebu, aby agentura posílila svou **kapacitu v oblasti finančního řízení**, pokud jde o řízení grantů EU. Hodnocení potvrdilo, že pokud by byl agentuře eu-LISA svěřen vývoj rozsáhlých informačních systémů, nemohla by jej se svými současnými zdroji, nedostatečným projektovým řízením a kapacitou vývoje zvládnout. V oblasti **partnerství a vztahů s ostatními agenturami EU** vypracovala agentura eu-LISA ujednání o spolupráci a účinné pracovní dohody s nejrelevantnějšími agenturami v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí. Mělo by však být zajištěno plnění tohoto mandátu a také bylo zjištěno riziko ztráty zaměření na priority hlavní činnosti, např. prostřednictvím úsilí agentury eu-LISA o poskytování služeb jiným agenturám.

Dalším velmi významným bodem je lepší využívání potenciálu **poradních skupin** na základě zajištění, aby s nimi byly s dostatečným předstihem konzultovány programové dokumenty a aby tyto skupiny poskytovaly podklady. Agentura by měla dále posílit svou podporu ochrany údajů ve Štrasburku, a to buď převedením **pověřence pro ochranu osobních údajů** z Tallinu do Štrasburku, nebo jmenováním zástupce tohoto pověřence s cílem posílit komunikaci s technickým personálem ve Štrasburku a poskytovat pomoc tomuto personálu v záležitostech ochrany údajů.

2.2.2 Efektivita

Při provádění **úkolů v rámci svého mandátu** sladila agentura eu-LISA efektivně své funkce, činnosti a vnitřní procesy s řízením rámce IT. Měla by však posoudit rozvržení zdrojů na dané úkoly, aby bylo zajištěno, že jsou k dispozici dostatečné personální zdroje pro řízení projektu na základě projektových potřeb. Agentura eu-LISA postupně vyvíjí strategii v oblasti zadávání zakázek a smluvních ujednání. Agentura také učinila určitý pokrok v oblasti důslednosti a vyjasnění klíčových programových dokumentů a předkládaných zpráv, které jsou hlavním zdrojem **celkového posuzování výkonnosti**. Je zde však i nadále prostor pro zlepšení programových mechanismů a mechanismů předkládání zpráv a jejich transparentnosti. V oblasti **organizačních řešení, lidských zdrojů a procesů** agentura jednala v souladu s rozpočtovým procesem, ale kromě řádného zapojení všech dotčených stran včetně technického personálu agentury, který by mohl potenciálně poskytnout větší vstupy do rozpočtového procesu, kdyby se jeho úloha posílila, by se také mohla více podílet na poradních skupinách tím, že by jim poskytovala všechny příslušné informace o projektech, které musejí posuzovat za účelem poskytnutí odpovídajícího doporučení správní radě.

¹⁰ Viz příložený pracovní dokument útvarů Komise, zejména oddíl 1.1, s. 3 (DubliNet, VISION, pilotní projekt inteligentních hranic) a oddíl 2.1, s. 4 (pilotní projekt Inteligentní hranice).

Hodnocení bylo zaměřeno zejména na **uspořádání s více pracovišti**. Srovnávací analýza všech možných scénářů, které jsou podrobně popsány ve zprávě o externím hodnocení, poskytla potřebné ujištění, že bezpečnostní úvahy pro zřízení hlavního místa systémů ve Francii a záložního místa systémů, resp. v Rakousku jsou i nadále platné. To samé platí i pro politické úvahy vedoucí ke zřízení sídla agentury v Estonsku¹¹. Za odůvodněné a přiměřené jsou proto považovány i další přímé a nepřímé náklady¹² spojené s uspořádáním agentury na bázi více pracovišť.

V oblasti plánování zavedla agentura eu-LISA odpovídající postupy pro přípravu **ročního pracovního programu a rozpočtu**. Dále zavedla odpovídající a vhodné účetní postupy a systémy, které jsou v souladu s obecnými postupy v EU. To lze dále zlepšit inkluzivnějším zapojením zúčastněných stran a poradních skupin, zejména:

- prováděním systematických hodnocení *ex ante* a *ex post* programů a činností, které jsou spojeny se značnými výdaji, jak vyžaduje čl. 29 odst. 5 nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 1271/2013¹³ a finanční nařízení agentury¹⁴, a
- propojením rozpočtového výkaznictví s prováděním ročního pracovního programu, a to způsobem, který je více synchronizovaný a transparentní. Zavedení systému řízení podle činností a podrobnějších odhadů víceletého rozpočtu by dále agentuře eu-LISA umožnilo získat lepší finanční přehled o jejích činnostech a současně by to usnadnilo její plánování.

Nové úkoly plní obecně agentura eu-LISA efektivně. Mohla by však lépe řídit využívání externích zdrojů, a to prostřednictvím posílení **interních kapacit**, a stát se méně závislou na externích poskytovatelích. Agentura eu-LISA také zavedla odpovídající **politiky, procesy a postupy** pro řízení, strukturování a organizování činností. Agentura by však měla přijmout opatření k jejich pravidelné aktualizaci. Správa fungovala v souladu s ustanoveními o správě ve zřizujícím nařízení a v jednacím řádu¹⁵. Mělo by však být zlepšeno zapojení poradenských skupin, a to prostřednictvím zvýšení jejich aktivního a včasného zapojení do přípravy dokumentů pro správní radu (zejména ročních pracovních programů a zpráv o činnosti) i do posuzování projektů plánovaných agenturou eu-LISA a do stanovování jejich priorit. Mělo by

¹¹ Na zasedání Evropské rady v prosinci 2003 se členské státy dohodly, že při rozdělování sídel úřadů nebo agentur Společenství, které mají být v budoucnu zřízeny, upřednostní nově přistupující státy. Podle závěrů této Evropské rady by se měla sídla budoucích úřadů nebo agentur nacházet přednostně v členských státech, které do Unie vstoupily v roce nebo po roce 2004. Evropská rada v červnu 2008 připomněla závěry z roku 2003 a dále potvrdila, že by měla být dána přednost členským státům, které ještě nejsou hostiteli úřadu nebo agentury EU. Volba spolunormotvůrců ve prospěch sídla agentury eu-LISA v Tallinu vycházela se společného návrhu Estonska a Francie, podle kterého by měla agentura sídlit v Tallinu, zatímco technické zázemí by zůstalo ve Štrasburku, kde se již systémy vyvíjejí.

¹² **Hmotné** náklady zahrnují náklady na služební cesty mezi jednotlivými pracovišti, souběžné postupy pro zadávání zakázek, více dodavatelů pro poskytovatele služeb (např. úklid, ostraha) nebo ztracené příležitosti úspor z rozsahu v oblasti provozních nákladů. Příkladem **nehmotných** nevýhod jsou negativní dopady na plynulost komunikace mezi pracovišti (dále znásobené rozdělením funkcí mezi Tallinnem a Štrasburkem), přirozené administrativní obtíže dané geografickou vzdáleností, udržení a přilákání kvalifikovaných pracovníků nebo ztížení vzniku silné a jednotné organizační kultury.

¹³ Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 1271/2013, Úř. věst. L 328, 7.12.2013, s. 42.

¹⁴ Ve svém stanovisku k ročnímu pracovnímu programu 2017 agentury eu-LISA Komise připomněla, že podle charty generálního sekretariátu Komise pro správu IT platné od 14. 2. 2011 pro všechny projekty s cenou nad 500 000 EUR bude vypracován „konceptní dokument“, ve kterém budou posouzeny právní, technické, finanční a organizační aspekty i víceletý rozměr projektů.

¹⁵ Ve znění dokumentu 2015-153 přijatého na 11. zasedání správní rady agentury eu-LISA (17.–18. listopadu 2015).

být přehodnoceno využívání písemného postupu tak, aby nebyla v tichosti přijímána důležitá rozhodnutí, která mají zásadní finanční dopad a je nutné je prodiskutovat na správní radě.

2.2.3 Soudržnost

S výjimkou příležitostných zásahů, které byly v rozporu s politickým směřováním Komise nebo které nesprávně vykládaly její mandát, **jednala agentura eu-LISA celkově v souladu** s hlavními zúčastněnými osobami, bez ohledu na to, zda se jednalo o Komisi a jiné orgány nebo o členské státy a přidružené země.

Agentura vyvíjela dlouhodobé úsilí o zavedení strategie řádné spolupráce, aby přijetím strategie řízení zúčastněných subjektů strukturovaně zapojila různé zúčastněné subjekty.

V oblasti účinné **spolupráce s Komisí** existuje silný rámec ve zřizujícím nařízení a v memorandu o porozumění mezi Komisí a agenturou¹⁶. Mohlo by však dojít ke zlepšení přípravy i obsahu programových dokumentů agentury eu-LISA a k jejich důslednému sladění s jejím mandátem a se stanovisky Komise. Jak je zdůrazněno v posouzení účinnosti agentury, hodnocení došlo k závěru, že lze doporučit převod odpovědností Komise na agenturu, pokud jde o **komunikační infrastrukturu**, aby došlo ke zlepšení soudržnosti ohledně řízení příslušných úkolů. Agentura má technickou způsobilost a kapacitu k tomu, aby tyto úkoly řešila, a jejich převod by rovněž mohl vést ke zlepšení účinnosti.

2.2.4 Relevance a přidaná hodnota

Hodnocení obecně poskytlo potřebné ujištění, že vytvoření agentury eu-LISA přineslo **přidanou hodnotu**, zejména díky spojení tří systémů pod „jednu střechu“, sdružení odborných znalostí, využití součinností a umožnění flexibilnějšího rámce, než jak to bylo možné dříve. Hlavním úspěchem agentury eu-LISA od jejího založení je její schopnost zajišťovat **jednotné a stabilní prostředí** pro provoz a údržbu systémů na centrální úrovni. To přispělo ke **koordinovanému, efektivnímu a soudržnému prostředí IT pro řízení informačních systémů, které podporují zavádění politik v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí**. Zřízení jediného řídicího orgánu pro účely převzetí provozního řízení tří informačních systémů vede k vytváření přidané hodnoty na vysoké úrovni, pokud agentura vykonává své úkoly účinně a efektivně.

Na základě hodnocení však dosud není možné říci, zda vedlo vytvoření agentury eu-LISA ke zvýšení efektivity prostřednictvím **úspor z rozsahu**. Z důvodu rozdílnosti ve způsobu zaznamenávání nákladů před převedením systémů pod agenturu a po něm a vzhledem k neexistenci interního postupu zaznamenávání pro měření veškerých nákladů spojených s každým systémem nelze provést celkové srovnávací hodnocení.

Porovnání provozních nákladů odhalilo potřebu agentury zajistit, aby byly náklady pro každý systém jasně zaznamenány (řízení podle činností) a bylo tak možné stanovit, zda byly splněny cíle v oblasti účinnosti. Ačkoli byly na administrativní a organizační úrovni jednoznačně vytvořeny **součinnosti**, architektura orientovaná na služby pro informační systémy se stále vyvíjí.

3. Vývoj po období hodnocení

Hodnocení agentury eu-LISA probíhalo současně s prvním hodnocením legislativních rámců SIS II¹⁷ a VIS¹⁸. V rámci prací na budoucí architektuře azylové politiky EU přijala Komise

¹⁶ C(2014) 3486 final.

¹⁷ COM(2016) 880 final, 21.12.2016.

sdělení¹⁹ a legislativní návrhy, včetně návrhů na přezkumu dublinského nařízení²⁰, které pověřuje agenturu eu-LISA vývojem a provozním řízením nového automatizovaného systému²¹. Legislativní balíček zahrnuje také návrh přezkumu nařízení o systému Eurodac²², které rozšiřuje rozsah tohoto systému. Obě iniciativy budou mít dopad na agenturu eu-LISA.

Dalším významným přispěním Komise je sdělení o silnějších a inteligentnějších informačních systémech pro ochranu hranic a bezpečnost z dubna 2016²³. Toto sdělení, jehož hlavním cílem je zlepšení interoperability informačních systémů, předpokládá, že budou agentuře svěřeny nové úkoly, přičemž některé z nich budou plněny společně s Komisí a jiné budou prováděny rovněž s členskými státy. Uvádí se v něm, že Komise přezkoumá možnost zřízení nového systému – evropského systému pro cestovní informace a povolení (ETIAS). Komise přijala návrh týkající se systému ETIAS v listopadu 2016²⁴ a v současné době jej posuzuje Evropský parlament a Rada. Inovativní řešení uvedená ve sdělení se odrážejí také v *Plánu na posílení výměny informací a správy informací včetně řešení interoperability v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí*, podpořeném Radou pro spravedlnost a vnitřní věci v červnu 2016²⁵.

V souladu se sdělením Komise zřídila skupinu odborníků na vysoké úrovni, která má řešit právní, technické a provozní aspekty různých variant pro dosažení interoperability informačních systémů v oblasti správy hranic a bezpečnosti. Na základě zjištění skupiny odborníků vyjádřených v její závěrečné zprávě²⁶ Komise předložila další konkrétní návrhy Evropskému parlamentu a Radě, a to v sedmé zprávě o pokroku na cestě k účinné a skutečné bezpečnostní unii, která je základem pro společné diskuze o dalším postupu²⁷. Vedle sdělení z dubna 2016 Komise předložila návrh systému vstupu/výstupu²⁸, který by se mohl po schválení spolunormotvůrci stát prvním rozsáhlým informačním systémem, který vyvinula agentura eu-LISA.

Při vývoji a provádění výše uvedených úkolů by měla agentura eu-LISA přihlížet k základnímu právu na ochranu osobních údajů, které je potvrzeno v článku 8 Listiny základních práv, a zejména k zásadě omezení účelu tohoto práva.²⁹ Při zkoumání interoperability rozsáhlých informačních systémů by měla být věnována zvláštní pozornost ochraně údajů, a to na základě návrhu požadavků uvedených v článku 25 nového obecného nařízení o ochraně údajů a v článku 20 směrnice o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů, které budou platit od 25. května 2018, resp. 5. května 2018.

Při zvažování případných změn zřizujícího nařízení musí Komise přihlídnout k příslušným změnám provedeným v legislativě EU, k nimž došlo od doby založení agentury (např.

¹⁸ COM(2016) 655 final, 14.10.2016.

¹⁹ COM(2016) 197 final, 6.4.2016.

²⁰ COM(2016) 270 final, 4.5.2016.

²¹ Automatizovaný systém, který umožní registraci všech žádostí o mezinárodní ochranu a sledování podílu každého členského státu na všech žádostech a korekčního přidělovacího mechanismu.

²² COM(2016) 272 final, 4.5.2016.

²³ COM(2016) 194 final, 6.4.2016.

²⁴ COM(2016) 731 final, 16.11.2016.

²⁵ 9368/16, 6.6.2016.

²⁶ <http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?do=groupDetail.groupDetailDoc&id=32600&no=1>

²⁷ COM(2017) 261 final, 16.5.2017.

²⁸ COM(2016) 194 final, 6.4.2016.

²⁹ Ustanovení čl. 4 odst. 1 písm. b) nařízení (ES) č. 45/2001, čl. 6 odst. 1 písm. b) směrnice 95/46/ES, později nahrazené čl. 5 odst. 1 písm. b) nařízením (EU) 2016/679, Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1–88, článek 3 rámcového rozhodnutí Rady 2008/977/JHA, později nahrazený čl. 4 odst. 1 písm. b) směrnice (EU) 2016/680, Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 89–131.

finanční nařízení a rámcové finanční nařízení)³⁰, a ke změnám, které vyplývají ze společného přístupu připojenému ke společnému prohlášení Evropského parlamentu, Rady EU a Evropské komise o decentralizovaných agenturách ze dne 19. července 2012 (společný přístup). Je také nutné zohlednit právní změny vyplývající z hodnocení SIS II. Díky rozšiřujícím se zkušenostem s provozem systémů na centrální úrovni a s ohledem na zvýšení účinnosti navrhla sama agentura eu-LISA ve svých programových dokumentech některé nápady na zlepšení několika aspektů stávajícího technického uspořádání systémů, které by vyžadovaly změny zřizujícího nařízení a/nebo nařízení týkajících se systémů.

Zřizující nařízení reaguje na právní, politické a ekonomické prostředí, ve kterém byla agentura založena. Výsledek hodnocení (viz oddíl 2) a tento faktický, právní a politický vývoj přináší příležitost upravit mandát agentury eu-LISA jejímu rostoucímu potenciálu a přispět tak dále k plnění nových potřeb EU a k rozvoji nového přístupu v oblasti interoperability. Uvážení si zasluhuje například rozšíření mandátu, které by za konkrétních okolností podpořilo členské státy odpovědné za provoz vnitrostátních prvků systémů. Na to je nutné nahlížet z hlediska zásahu agentury eu-LISA v Řecku po uprchlické krizi³¹.

Jak je uvedeno ve sdělení o programování lidských a finančních zdrojů pro decentralizované agentury na období 2014–2020³², které stanovuje programování počtu zaměstnanců a úrovní pomoci pro každou decentralizovanou agenturu, toto programování by mělo být kompatibilní se snížením stavu zaměstnanců o 5 % během pěti let, které se vztahuje na všechny instituce, orgány a ostatní subjekty. S ohledem na své nedávné vytvoření nebyla agentura eu-LISA požádána o to, aby v období 2013–2015 snížila stav svých zaměstnanců.

Změny zřizujícího nařízení proto musí sladit politické, právní a finanční záležitosti s hlavním cílem, kterým je zajištění, aby měla agentura eu-LISA i nadále dostatečnou kapacitu k tomu, aby se zaměřovala na plnění svých hlavních úkolů. Těmito úkoly jsou vývoj stávajících systémů, plánovaný vývoj systémů EES, ETIAS a nového automatizovaného systému pro registraci žádostí o mezinárodní ochranu a sledování podílu každého členského státu na všech žádostech a korekčního přidělovacího mechanismu.

Lze odůvodněně očekávat, že přispění agentury eu-LISA ke koordinovanému, efektivnímu a soudržnému IT prostředí pro správu informačních systémů, které podporují provádění politik v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí, za pomoci poskytování profesionálního a stabilního prostředí pro poskytování podpory postupnělepší vývoj, provozní řízení a **vývoj informačních systémů** včetně jejich **interoperability**, a to v případě potřeby a umožňuje-li to právní rámec systémů.

Potenciál agentury eu-LISA přinášet další přidanou hodnotu k činnostem jejích zúčastněných stran díky technologickému a politickému vývoji postupem času vzroste. Kromě dlouhodobé ambice agentury eu-LISA stát se špičkovým střediskem se čím dál častěji vyskytují žádosti o **podporu ad hoc** poskytovanou jejím zúčastněným stranám, jako např. pomoc poskytnutá začátkem roku 2016 řeckým úřadům v oblasti zvýšení kapacity serveru systému Eurodac. Agentura eu-LISA by mohla podobným způsobem pomáhat při poskytování údajů k technickým záležitostem týkajícím se stávajících nebo nových systémů příslušným útvarům

³⁰ Nařízení (EU, Euratom) 2015/1929, Úř. věst. L 286, 30.10.2015, s. 1. Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 1271/2013, Úř. věst. L 328, 7.12.2013, s. 42.

³¹ Komise požádala začátkem roku 2016 během uprchlické krize agenturu eu-LISA o pomoc řeckému „hotspotu“ za účelem zvýšení kapacity serveru pro systém Eurodac a zapojení do regionálních pracovních skupin EU (EURTF) v Pireu a Katánii. Nelze vyloučit, že tato podpora *ad hoc* může být v budoucnu vyžadována i v jiných oblastech.

³² COM(2013) 519 final, 10.7.2013.

Komise, a to na jejich žádost. Jsou zde však jasná právní a finanční omezení toho, co je agentura eu-LISA schopna dodat.

4. Doporučení ke změně zřizujícího nařízení

4.1 Doporučení vyplývající z hodnocení

Doporučení týkající se legislativní změny nařízení o agentuře, která jsou uvedena v externím hodnocení, shrnuje dokument pracovních útvarů Komise připojený k této zprávě. Jedná se o následující doporučení:

- Na agenturu eu-LISA by měla být převedena odpovědnost Komise ohledně komunikační infrastruktury. Tato změna bude vyžadovat změnu nástrojů systémů. Bude spojena s převodem příslušného rozpočtu.
- Nové ustanovení o rámci spolupráce agentury eu-LISA s jinými agenturami v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí by mělo ujasnit rozsah spolupráce v rámci mandátu agentury eu-LISA.
- Správní rada by měla koncem srpna každého roku přijmout průběžnou zprávu o pokroku v provádění plánovaných činností dosaženém během prvních šesti měsíců daného roku.
- Mělo by být zváženo rozšíření rozsahu pilotních systémů, které může Komise svěřit agentuře eu-LISA (článek 9). Rozsah je v současné době omezen na pilotní projekty uvedené v čl. 54 odst. 2 písm. a) finančního nařízení, tj. které lze provádět bez základního právního aktu: to by mělo být rozšířeno alespoň na pilotní projekty s již existujícím základním právním aktem.

V rámci externího hodnocení bylo rovněž doporučeno, aby bylo vypracováno hodnocení rizika a *ex ante* pro projekty nad 500 000 EUR, které agentura eu-LISA realizuje v rámci svého stávajícího mandátu (tj. nevyplývají z legislativního nástroje, který jí svěřuje nový systém, k němuž Komise předloží hodnocení dopadu). Jedná se o důležité doporučení, které by agentura eu-LISA měla patřičně posoudit. Nevyžaduje však změnu nařízení o agentuře, neboť čl. 29 odst. 5 nařízení v delegované pravomoci Komise (EU) č. 1271/2013 a finančního nařízení agentury již vyžaduje *ex ante* a *ex post* hodnocení programů a činností, které jsou spojeny se značnými výdaji.

V externím hodnocení se rovněž uvádí další doporučení ohledně změn mandátu agentury. Tyto změny by měly být zapracovány do legislativních nástrojů systémů a neměly by vyžadovat změnu nařízení o agentuře, pokud jde o statistiky:

- rozšířená odpovědnost agentury eu-LISA za tvorbu/šíření statistik pro každý systém;
- nový úkol agentury eu-LISA sestavovat zprávy o kvalitě údajů a jejich analýze. Tyto změny by měly být předmětem dodržování legislativního rámce ochrany údajů.

4.2 Doporučení plynoucí z pozdějšího politického, právního nebo faktického vývoje

Doporučení ke změnám nařízení o agentuře, které vyplývají z politického, právního nebo faktického vývoje uvedeného v bodě 3, lze shrnout takto:

- v nařízení o agentuře by měly být zohledněny možné změny, které vyplývají z revize legislativních nástrojů týkajících se SIS a z revidovaného přepracování nařízení Eurodac;
- podle potřeby by měly být vloženy změny, které umožňují agentuře eu-LISA vykonávat úkoly uvedené ve sdělení Komise o silnějších a inteligentnějších informačních systémech pro ochranu hranic a bezpečnost ze dne 6. dubna 2016 a v sedmé zprávě o pokroku na cestě k účinné a skutečné bezpečnostní unii ze dne 16. května 2017, a to též prostřednictvím studií nebo testovacích činností;
- podle potřeby by měly být zapracovány změny plynoucí z upravené legislativy EU (např. finanční nařízení nebo rámcové finanční nařízení);
- měly by být zohledněny změny plynoucí z přijetí návrhů Komise, které svěřují agentuře nové systémy, spolunormotvůrci, např. návrhy na přepracování EES nebo dublinského nařízení;
- v odůvodněných případech by měly být zohledněny změny plynoucí z programových dokumentů agentury eu-LISA o technickém vývoji, např. „aktivní/aktivní“ konfigurace centrálních systémů;
- měly by být zapracovány změny vyplývající ze společného přístupu;
- pokud je to požadováno, měly by být předvídány změny, které umožní agentuře eu-LISA poskytovat poradenství členským státům ohledně propojení vnitrostátních systémů s centrálními systémy a pro *ad hoc* pomoc a podporu členským státům (např. podpora poskytovaná na řeckém krizovém místě);
- změny, které umožní agentuře eu-LISA poskytovat pomoc nebo podporu příslušným útvarům Komise v oblasti technických záležitostí týkajících se stávajících nebo nových systémů, je-li požadována;
- měla by být provedena změna čl. 1 odst. 3, aby bylo jasné, že by agentura mohla zodpovídat za stávající systémy, které by na ni mohly být převedeny.

5. Závěr

5.1 Výsledek hodnocení

První hodnocení agentury potvrdilo, že podobně jako je tomu u systémů podléhajících jejímu provoznímu řízení, které jsou nezbytné pro fungování stále se vyvíjejícího schengenského prostoru, je eu-LISA dobře fungující a stále významnější agenturou.

Rozhodnutí zřídit zvláštní agenturu Evropské unie, která je pověřena provozním řízením systémů SIS, VIS a Eurodac i přípravou, vývojem a provozním řízením podobných systémů, se tedy prokázalo jako plně odůvodněné.

Hodnocení dále potvrdilo, že fungování agentury se stále vyvíjí. I když by bylo nereálné očekávat, že by agentura eu-LISA dosáhla plné zralosti během prvních tří let své existence, prosadila se jako spolehlivý poskytovatel provozního řízení systémů SIS, VIS a Eurodac i při plnění dalších úkolů. Je také jednou z důležitých zúčastněných stran pro evropské instituce a ostatní subjekty v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí.

Hodnocení dále obsahuje návrhy na zlepšení plnění stávajícího mandátu a zjištěná omezení ohledně jeho rozšíření.

Ačkoli agentura prokázala, že je schopna činit více se stejnou úrovní zdrojů a že se s vysokou mírou flexibility dokáže přizpůsobit novým potřebám, hodnocení rovněž došlo k závěru, že pokud by byly agentuře eu-LISA svěřeny nové informační systémy, nezvládla by to se zdroji, které má v současnosti k dispozici. V souvislosti s problémy v oblasti migrace a bezpečnosti je jasné, že v nadcházejících letech bude agentura eu-LISA i nadále mimořádně zaměstnána plněním svého hlavního poslání (tj. provozním řízením systémů SIS II, VIS a Eurodac), jejich plánovaným vývojem a interoperabilitou, jakož i vývojem a provozním řízením budoucích rozsáhlých informačních systémů v prostoru svobody, bezpečnosti a práva).

Proto je nutné se zaměřit na to, aby byla agentura schopna zvládat svou hlavní činnost. Aby se zmírnilo riziko, že agentura eu-LISA nebude schopna plnit požadavky plynoucí z vysoce dynamického vývoje v této politické oblasti, bude muset agentura více spolupracovat s dalšími zúčastněnými stranami, a to zejména členskými státy a Komisí; jako hlavní platformy k tomu budou sloužit správní rada a poradní skupiny. Klíčem k úspěchu by mělo být stanovení priorit hlavních úkolů a neustálé zlepšování nákladové efektivity.

5.2 Další kroky

Kromě této zprávy a svých doporučení předkládá Komise ve stejný den i návrh potřebných změn zřizujícího nařízení a nástrojů systémů.

Kromě začlenění změn plynoucích z nezávislého externího hodnocení, zejména převedení odpovědností Komise ohledně komunikační struktury na agenturu eu-LISA, dále zmíněný návrh uvede zřizující nařízení do souladu s aktualizovanými nástroji, které se vztahují na fungování agentur EU, jako je např. finanční nařízení, a se společným přístupem. Přihlédne také k návrhům, které upravují legislativní nástroje SIS, a k návrhu, kterým se mění přepracované nařízení o systému Eurodac.

V nařízení o agentuře je také nutné zohlednit případné nové úkoly agentury plánované ve sdělení o silnějších a inteligentnějších informačních systémech pro ochranu hranic a bezpečnost a v sedmé zprávě o pokroku na cestě k účinné a skutečné bezpečnostní unii.

Mezi další změny bude patřit zvláštní rozšíření rozsahu mandátu agentury, jako je např. možnost poskytovat podporu *ad hoc* členským státům, jakož i případně odůvodněné změny plynoucí z technického vývoje.

Spolu se změnami vyžadovanými budoucím přijetím návrhu EES by zřizující nařízení rovněž vyžadovalo změny vyplývající z jiných návrhů, které plánují vývoj nebo provozní řízení souvisejících úkolů pro agenturu eu-LISA.

Výše popsané změny jsou v zásadě technické povahy v tom smyslu, že jsou vyžadovány buď pro účely zlepšení fungování a provozní účinnosti agentury, nebo z důvodu dalšího legislativního a politického vývoje, tj. svěření nových systémů nebo úkolů agentuře. Tyto změny by vedly k omezenému rozšíření mandátu agentury a byly posouzeny především s ohledem na finanční a lidské zdroje, včetně posílení rozpočtu, které Komise navrhla pro agenturu eu-LISA v rámci probíhajících legislativních postupů ohledně systémů EES, Eurodac, Dublin II, SIS a ETIAS.